

Utlåtande 2017:93 RI (Dnr 106-541/2015)

Försäljning av Stockholms stads saluhallar

Motion (2015:16) av Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:16) av Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) om ”Försäljning av Stockholms stads saluhallar” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om försäljning av Stockholms stads saluhallar. I motionen beskrivs att stadens tre saluhallar har begränsade öppettider, vilket enligt motionärerna rimmar illa med stadens ambition om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar. Motionärerna anser att en avyttring av stadens saluhallar därför borde ske till aktör(er), som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret förutsätter att fastighetsnämnden för samtal med företagarföreningarna i respektive saluhall om huruvida det är möjligt att förbättra både tillgänglighet och öppettider och anser att frågan om en saluhall vid Slussen bäst avgörs om aktörer på marknaden efterfrågar en sådan etablering, samt att om så är fallet bör staden medverka till att det möjliggörs.

Exploateringsnämnden föreslår att en saluhall finns med som ett tänkbart framtida koncept i den fortsatta projekteringen av Nya Slussen.

Fastighetsnämnden konstaterar att om staden önskar ha en fortsatt ”levande” råvaruförsäljning via saluhallar enligt nuvarande form bör de kvarstå i stadens ägo.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det finns en risk för att de små handlarna försvinner och verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat ägare och anser därför att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo då det finns en risk för att de små handlarna försvinner och att verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat fastighetsägare.

Östermalms stadsdelsnämnd håller inte med motionärerna om att en avyttring säkerställer en utveckling och ett tillgängliggörande av saluhallarna utan anser att det finns en risk för att de små handlarna försvinner och verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat ägare. Förvaltningen anser därför att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo.

Stockholms Stadshus AB anser att Hötorgshallen och Östermalmshallen inte bör avyttras om staden finner dessa som skyddsvärda, då staden vid en försäljning helt tappar inflytande och rådighet över hallarna för all framtid, men att en försäljning av fastigheten Fatburen 2 på Södermalm bör kunna utredas, då fastigheten till större del innehåller butiker och kontor.

Mina synpunkter

Stockholms stad ska ha en aktiv fastighetsförvaltning. En aktiv förvaltning av stadens fastigheter innebär både strategiska försäljningar och förvärv av fastigheter. Staden ska äga och utveckla byggnader som långsiktigt behövs för stadens olika verksamheter eller på andra sätt är av strategisk vikt för staden.

Saluhallarna har en lång historik i Stockholms stad där de tillkom för att säkra livsmedelsförsörjningen på ett säkert sätt. Med tiden har saluhallarnas roll ändrats och har en självklar roll i staden som handels- och mötesplatser. I

synnerhet Östermalmshallen har så stora kulturvärden att den förutom att vara en uppskattad handelsplats också tillför unika kulturvärden till staden. Vid en försäljning tappar staden helt inflytande och rådighet över hallarna, för all framtid. Majoritetens bedömning är att det finns så stora värden i att behålla rådighet över Hötorgshallen och Östermalmshallen att försäljningar inte är aktuella. Kostnaderna för drift, underhåll och investeringar är höga i förhållande till den avkastning som privata fastighetsägare normalt kräver vilket gör att det är svårt att hitta en långsiktig ägare som kommer vilja ta över den verksamhet som finns i fastigheterna idag. Att sälja de kvarvarande saluhallarna skulle troligen leda till att råvaruförsäljningen skulle minska på sikt vilket vi tror vore dåligt för både stockholmarna och besöksnäringen. Hötorgshallen är dessutom en del av fastigheten Beridarebanan 10 och delar installationer m.m. med resten av fastigheten vilket gör det att det finns stora tekniska problem att avyttra fastigheten.

Söderhallarna är inte längre i stadens ägo. Saluhallen ligger i fastigheten Fatburen 2 som förutom saluhall innehåller kontor och butiker. Eftersom denna fastighet inte bedömdes vara av strategisk vikt för fortsatt ägande fattade kommunfullmäktige den 13 februari 2017 beslut om att sälja fastigheten till Atrium Ljungberg som äger grannfastigheten. Atrium Ljungberg får med ett helhetsperspektiv och ansvar för hela fastigheten bättre förutsättningar att utveckla verksamheten och utvecklingen av hela området kring Medborgarplatsen. Samtidigt frigjorde försäljningen kapital som ska användas till finansiering av ett viktigt och prioriterat investeringsprojekt som i detta fall upprustningen och utvecklingen av Medborgarhuset.

Vi delar alla ambitionen att saluhallarna ska ha attraktiva öppettider och god tillgänglighet. Ett exempel är den tillfälliga saluhallen på Östermalmstorg som ökat försäljningen bland annat genom generösare öppettider. Fastighetskontoret har en bra dialog med företagarföreningarna i respektive saluhall och staden och handlarna har samma intressen i att saluhallarna ska erbjuda god service och vara lockande och lätta att besöka.

När det gäller frågan om saluhall vid Slussen ser vi positivt på detta om det finns aktörer på marknaden som efterfrågar en sådan etablering.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:16) om försäljning av Stockholms stads saluhallar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:16) av Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) om försäljning av Stockholms stads saluhallar bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Stockholms stad har idag två kommunala saluhallar – Hötorgshallen och Östermalms saluhall. Det är populära verksamheter som varje vecka har tusentals besökare. Dessvärre är saluhallarnas öppettider mycket begränsade och de är inte öppna på tider då stockholmarna kan tänkas efterfråga den service som finns där. Det rimmar illa med ambitionen om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar.

Saluhallsverksamheten har historiskt sett haft en självklar plats i staden, och ska så ha även i framtiden. Det ligger dock inte i stadens kärnuppdrag att tillhandahålla kommersiella lokaler likt dessa. Speciellt inte då det finns många privata fastighetsägare som kan och vill driva den här typen av verksamheter på den kommersiella marknaden, en marknad där utbud och efterfrågan styr öppettider och tillgänglighet. Det är olyckligt att den socialdemokratiskt ledda majoriteten vidhåller att staden ska driva kommersiella verksamheter, som därtill har höga kostnader i förhållande till avkastningen. Vi finner att andra aktörer rimligen klarar detta bättre, varför en avyttring av stadens kvarvarande saluhallar ska ske till aktörer som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Det är i detta sammanhang dock glädjande att såväl exploateringsnämnden som föredragande borgarråd är positiva till att en saluhall kan finnas med som ett tänkbart framtida koncept i den fortsatta projekteringen av Nya Slussen.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Östermalmshallen och Hötorgshallen är stockholmska kulturarv. Matmarknader och saluhallar bidrar till stadslivet puls och i detta fall till stadens kulturella och estetiska kvaliteter. Det historiskt viktiga ansvaret för staden att tillhandahålla fungerande matmarknader för att trygga stadens livsmedels försörjning är idag överspelat. Det till trots måste man konstatera att Östermalms- och Hötorgshallen fortfarande är stockholmarna mycket kära som förmedlare av kvalitetslivsmedel, kulturupplevelser och positiva traditioner.

Kostnaderna för att hålla en saluhall med livsmedelsförsäljning är höga i förhållande till den avkastning byggnaderna skulle få om de användes på annat sätt. Därför är det mycket troligt att Östermalmshallen och Hötorgshallen skulle omvandlas från saluhall till annan verksamhet om de såldes till annan fastighetsägare. För att bevara Östermalmshallen och Hötorgshallen som levande mat- och kulturinstitutioner till stockholmarnas nytta och nöje ska staden därför behålla dem i egen ägo.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:16) av Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) om ”Försäljning av Stockholms stads saluhallar” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 19 april 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) enligt följande.

Hötorgets saluhall samt Östermalms saluhall är matdestinationer värda att bevara och utveckla. Centerpartiet vill att saluhallarna fortsätter att vara viktiga mötesplatser för mat och dryck, med ett fortsatt stort utbud av aktörer och lunchalternativ. Det är viktigt att platserna tillgängliggörs för nya aktörer och att man arbetar aktivt för att öka förutsättningarna för lokala mat- och dryckesproducenter. Vidare ser Centerpartiet stora möjligheter för saluhallarna att utvecklas kvällstid.

Vi ställer oss positiva till motionärernas förslag om saluhall i nära anslutning till nya Slussen, där staden kan vara delaktig i och understödja etablerandet av förslagsvis en lokal fiskmarknad.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottner (KD) enligt följande.

Joakim Larsson (M) m.fl. föreslår i en motion att Stockholms stad ska avyttra stadens saluhallar i syfte att förbättra, utveckla och tillgängliggöra dessa.

Jag ansluter mig till Moderaternas förslag att ge Fastighetsnämnden i uppdrag att avyttra stadens saluhallar till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta driva saluhallsverksamhet. I det sammanhanget skall särskilt vikt fästas vid att små handlare fortsatt bereds möjlighet att bedriva sin verksamhet i dessa saluhallar.

Kristdemokraterna anser dock inte att en flytt av Söderhallarna till Nya Slussen ska genomföras vilket föreslås i andra att-satsen.

Remissammanställning

Ärendet

I motionen från Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) beskrivs att stadens tre saluhallar har begränsade öppettider, vilket enligt motionärerna rimmar illa med stadens ambition om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar. Motionärerna anser att en avyttring av stadens saluhallar därför borde ske till aktör(er), som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta

- att uppdra åt fastighetsnämnden att avyttra Hötorgshallen samt Östermalmshallen till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta driva saluhallsverksamhet.
- att uppdra åt exploateringsnämnden att utreda förutsättningarna för att flytta saluhallsverksamheten i Söderhallarna till Nya Slussen och åt fastighetsnämnden att förbereda avyttring av Söderhallarna på Medborgarplatsen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets uppfattning är att bra öppettider och tillgänglighet inte borde vara beroende av vem som äger och förvaltar fastigheterna. Fastighetsnämnden och företagarföreningarna i respektive saluhall arbetar tillsammans för att säkerställa saluhallarnas dragningskraft. Handlarnas öppettider regleras genom dess hyresavtal. Om öppettiderna i stadens saluhallar medför att stockholmarna inte kan nyttja den service som finns där, borde det ligga det i handlarnas egenintresse att ändra dem. Därför förutsätter stadsledningskontoret att fastighetsnämnden för samtal med företagarföreningarna i respektive saluhall om huruvida det är möjligt att förbättra

både tillgänglighet och öppettider.

Enligt Stockholms stads budget 2015 ska staden äga och utveckla byggnader som långsiktigt behövs för stadens verksamheter och andra byggander kan avyttras. Fastighetsnämnden har under juni 2015 påbörjat att undersöka förutsättningarna att avyttra fastigheten Fatburen 2 som inrymmer Söderhallarna. Hötorgshallen har nyligen upprustats och för Östermalmshallen pågår ett stort renoverings- och upprustningsprojekt. När det gäller frågan om en saluhall vid Slussen, är det en fråga som bäst avgörs av om aktörer på marknaden efterfrågar en sådan etablering. Om så är fallet bör staden medverka till att det möjliggörs.

Stadsledningskontoret föreslår därför att motion (2015:16) från Joakim Larsson och Henrik Sjölander (båda M) om "Försäljning av Stockholms stads saluhallar" anses besvarad med hänvisning till vad som står i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 augusti 2015 att överlämna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

För den nya handelsplatsen i Slussen finns ännu inget färdigt koncept och arbetet med att finna en framtida ägare av platsen har ännu inte påbörjats. Handelsplatsen kommer att kunna öppna med vissa funktioner tidigast 2023 och vara fullt färdigställd i samband med att de östra delarna av Slussen med komplett varuinlastning och logistikfunktioner slutförs cirka två år senare. De nya publika byggnaderna på Södermalmstorg beräknas kunna uppföras etappvis 2021-2024.

Kontoret föreslår därför att en saluhall finns med som ett tänkbart framtida koncept i den fortsatta projekteringen av Nya Slussen.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2015 att överlämna fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Helena Eklund (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Per Ankersjö (C) som instämde i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 juni 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Hötorgshallen färdigställdes 2012 efter en genomgripande upprustning som var det huvudsakliga skälet för ombyggnadsprojektet. Många tekniska installationer var i behov av att bytas och hallen behövde generellt rustas för att möta framtidens myndighetskrav. För att ytterligare öka hallens attraktionskraft behövde anläggningens kundflöde förbättras och antalet handlare samtidigt utökas för att än fler internationella kök skulle vara representerade.

I det reviderade genomförandebeslutet nämns mycket riktigt att hallen ska få en bättre tillgänglighet men i den betydelsen att butiker ska få en bättre tillgänglighet inom hallen via trappor, gångstråk och entréer och inte i betydelsen att öppettiderna nödvändigtvis skulle öka. Öppettider i ett centrum eller som i detta fall, en saluhall, är i regel en fråga som hyresvärderna reglerar och förhandlar i samråd med hyresgästerna. Fastighetskontoret har de senaste åren, i olika kundundersökningar, noterat en ökad efterfrågan av ökade öppettider varför det för närvarande pågår en dialog med företagarföreningen för att se hur detta kan genomföras.

I stadens budget för år 2015 anges att stadens fastigheter ska tillgodose stockholmarnas behov idag och i framtiden och att fastighetsnämnden ansvarar för att tillhandahålla och utveckla lokaler för stadens verksamheter och externa hyresgäster. Genom de renoveringar som utförts och planeras sörjer fastighetsnämnden för att de externa hyresgäster som hyr lokaler i stadens saluhallar erhåller lokaler som är långsiktigt hållbara ur ett kommersiellt och funktionellt perspektiv, i enlighet med sitt åtagande.

Saluhallarna har en lång historik inom staden där orsaken till deras tillblivelse i begynnelsen var att säkra livsmedelsförsörjning på ett hygieniskt säkert sätt. Med tiden har saluhallarna även kommit att bli en mötesplats som tillhandahåller såväl högkvalitativa livsmedel som caféer och restauranger som attraherar stadens invånare och turister.

Kostnaderna för drift, underhåll och investeringar i saluhallslokaler, beredningsutrymmen för råvaruhantering och kylinstallationer är höga i förhållande till den avkastning som privata fastighetsägare normalt kräver.

Att sälja saluhallarna som motionärerna föreslår skulle med största sannolikhet leda till att råvaruförsäljningen, i den utsträckning som erbjuds i dag, minskas avsevärt på sikt. Önskar staden ha en fortsatt ”levande” råvaruförsäljning via saluhallar enligt

nuvarande form anser fastighetskontoret att de bör kvarstå i stadens ägo.

Beträffande förslaget att avyttra Söderhallarna vid Medborgarplatsen har fastighetsnämnden den 16 juni fattat beslut om att påbörja en försäljningsdiskussion.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2015 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordförande Petra Gardos Ek m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms saluhallar har historiskt sett haft en viktig funktion i staden och är idag populära verksamheter med många besökare. Stadsdelsförvaltningen anser att därför att det är viktigt att hallarna får behålla sin nuvarande funktion och fortsatt blir tillgängliga för alla stockholmare med ett varierat utbud och där mindre handlare har möjlighet att bedriva verksamhet.

Förvaltningen anser att det finns en risk för att de små handlarna försvinner och verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat ägare. Förvaltningen anser därför att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2015 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Filip Solsjö m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Fredrik Lindstål (C), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Leif Kroon (KD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att saluhallarna fyller en historiskt viktig funktion i staden och att det är angeläget att saluhallarnas nuvarande karaktär med ett varierat utbud bibehålls.

Förvaltningen anser att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo då det finns en risk för att de små handlarna försvinner och att verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat fastighetsägare.

Förvaltningen anser däremot att staden bör se över om saluhallarna kan få utökade öppethållandetider.

Vad gäller förslaget att flytta saluhallsverksamheten från Söderhallarna till Nya Slussen anser förvaltningen att det är mycket värdefullt att saluhallen vid Medborgarplatsen får vara kvar då den är centralt placerad inom stadsdelen och enkelt kan nås av många södermalmsbor. Detta utesluter naturligtvis inte att en saluhall öppnas i Nya Slussen om det finns förutsättningar för det.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2015 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Maria Antonsson (MP), Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms saluhallar har historiskt sett haft en viktig funktion i staden och är idag populära verksamheter med många besökare. Stadsdelsförvaltningen anser att därför att det är viktigt att hallarna får behålla sin nuvarande funktion och fortsatt blir tillgängliga för alla stockholmare med ett varierat utbud och där mindre handlare har möjlighet att bedriva verksamhet.

Stadsdelsförvaltningen håller inte med motionärerna om att en avyttring säkerställer en utveckling och ett tillgängliggörande av saluhallarna. Förvaltningen anser att det finns en risk för att de små handlarna försvinner och verksamhetens inriktning förändras med de ökade krav på lönsamhet som kan komma att ställas av en privat ägare. Förvaltningen anser därför att saluhallarna fortsatt bör vara i Stockholms stads ägo.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 24 juni 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen anser inte att stadens saluhallar bör avyttras, med anledning av verksamheternas öppettider. Är öppettiderna i stadens saluhallar ett stort problem för verksamheternas kunder ligger det i verksamheternas eget intresse att förändra dessa. Fastighetskontoret och företagarföreningarna i respektive saluhall har ett gott samarbete och arbetar, sedan länge, tillsammans för att öka saluhallarnas attraktivitet.

Koncernledningen anser dock att en försäljning av fastigheten Fatburen 2 på Södermalm bör kunna utredas. I fastigheten ligger Söderhallarna, men till större del innehåller fastigheten butiker och kontor.

Koncernledningen anser att Hötorgshallen och Östermalmshallen inte bör avyttras om staden finner dessa som skyddsvärda. Vid en försäljning tappar staden helt inflytande och rådighet över hallarna, för all framtid. Utifrån saluhallarnas ekonomiska perspektiv kommer det alltid att finnas ett förändringstryck om att frånga ursprungstanken med saluhallarna, i syfte att erhålla en högre ekonomisk avkastning. Därtill finns det stora tekniska problem (3D-fastighetsbildning och separering av installationer) med att avyttra Hötorgshallen om inte hela fastigheten Beridarebanan 10 avyttras.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (alla M) enligt följande.

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att tillstyrka motionen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra:

Stockholms stad har idag tre stycken kommunala saluhallar – Hötorgshallen, Östermalms saluhall och Söderhallarna. Det är populära verksamheter som varje vecka har tusentals besökare. Dessvärre är saluhallarnas öppettider mycket begränsade och de är inte öppna på tider då stockholmarna kan tänkas efterfråga den service som finns där. Det rimmar illa med ambitionen om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar.

Saluhallsverksamheten har historiskt sett haft en självklar plats i staden, och ska så ha även i framtiden. Det ligger dock i kommunens kärnuppdrag att tillhandahålla kommersiella lokaler likt dessa. Speciellt inte då det finns många fastighetsägare som kan och vill driva den här typen av verksamheter på den kommersiella marknaden, en marknad där utbud och efterfrågan styr öppettider och tillgänglighet. En avyttring av stadens saluhallar ska därför ske till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Det är i detta sammanhang glädjande att exploateringskontoret i sitt yttrande föreslår att en saluhall finns med som ett tänkbart framtida koncept i den fortsatta projekteringen av Nya Slussen.

Reservation anfördes av Abit Dundar (L) enligt följande.

Exploateringsnämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande:

Östermalmshallen och Hötorgshallen är stockholmska kulturarv. Matmarknader och saluhallar bidrar till stadslivet puls och i detta fall till stadens kulturella och estetiska kvaliteter.

Det historiskt viktiga ansvaret för staden att tillhandahålla fungerande matmarknader för att trygga stadens livsmedels försörjning är idag överspelat. Det till trots måste man konstatera att Östermalms- och Hötorgshallen fortfarande är stockholmarna mycket kära som förmedlare av kvalitetslivsmedel, kulturopplevelser och positiva traditioner.

Kostnaderna för att hålla en saluhall med livsmedelsförsäljning är höga i förhållande till den avkastning byggnaderna skulle få om de användes på annat sätt. Därför är det mycket troligt att Östermalmshallen och Hötorgshallen skulle omvandlas

från saluhall till annan verksamhet om de såldes till annan fastighetsägare. För att bevara Östermalmshallen och Hötorgshallen som levande mat- och kulturinstitutioner till stockholmarnas nytta och nöje ska staden därför behålla dem i egen ägo.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M) enligt följande.

- 1 Att tillstyrka motionen
- 2 Att därutöver anföra:

Stockholms stad har idag tre stycken kommunala saluhallar – Hötorgshallen, Östermalms saluhall och Söderhallarna. Det är populära verksamheter som varje vecka har tusentals besökare. Dessvärre är saluhallarnas öppettider mycket begränsade och de är inte öppna på tider då stockholmarna kan tänkas efterfråga den service som finns där. Det rimmar illa med ambitionen om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar.

Saluhallarsverksamheten har historiskt sett haft en självklar plats i staden, och ska så ha även i framtiden. Det ligger dock inte i kommunens kärnuppdrag att tillhandahålla kommersiella lokaler likt dessa. Speciellt inte då det finns många fastighetsägare som kan och vill driva den här typen av verksamheter på den kommersiella marknaden, en marknad där utbud och efterfrågan styr öppettider och tillgänglighet. En avyttring av stadens saluhallar ska därför ske till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Det är i detta sammanhang glädjande att fastighetsnämnden fattade beslut den 16 juni 2015 om att påbörja en försäljningsdiskussion avseende fastigheten Fatburen 2 som inrymmer Söderhallarna.

Reservation anfördes av Helena Eklund (L) enligt följande.

Östermalmshallen och Hötorgshallen är stockholmska kulturarv. Matmarknader och saluhallar bidrar till stadslivet puls och i detta fall till stadens kulturella och estetiska kvaliteter.

Det historiskt viktiga ansvaret för staden att tillhandahålla fungerande matmarknader för att trygga stadens livsmedels försörjning är idag överspelat. Det till trots måste man konstatera att Östermalms- och Hötorghallen fortfarande är stockholmarna mycket kära som förmedlare av kvalitetslivsmedel, kulturupplevelser och positiva traditioner.

Kostnaderna för att hålla en saluhall med livsmedelsförsäljning är höga i förhållande till den avkastning byggnaderna skulle få om de användes på annat sätt. Därför är det mycket troligt att Östermalmshallen och Hötorgshallen skulle omvandlas

från saluhall till annan verksamhet om de såldes till annan fastighetsägare. För att bevara Östermalmshallen och Hötorgshallen som levande mat- och kulturinstitutioner till stockholmarnas nytta och nöje ska staden därför behålla dem i egen ägo.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Petra Gardos Ek (alla M) m.fl. enligt följande.

Att tillstyrka motionen och anförda följande

Saluhallarsverksamheten har haft och kommer att ha en självklar plats i Stockholms stad. Det bör dock som motionärerna påpekar inte vara kommunens kärnuppdrag att tillhandahålla kommersiella lokaler likt saluhallsverksamhet. Det finns många fastighetsägare som kan och vill driva den här typen av verksamheter på den affärsmässiga marknaden, där utbud och efterfrågan styr öppettider och tillgänglighet. En avyttring av stadens saluhallar ska därför ske till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Filip Solsjö m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L) enligt följande.

att tillstyrka motionen
att därutöver anförda

Stockholms stad har idag tre stycken kommunala saluhallar – Hötorgshallen, Östermalms saluhall och Söderhallarna. Det är populära verksamheter som varje vecka har tusentals besökare. Dessvärre är saluhallarnas öppettider mycket begränsade och de är inte öppna på tider då stockholmarna kan tänkas efterfråga den service som finns där. Det rimmar illa med ambitionen om att skapa mer tillgängliga och levande saluhallar.

Saluhallarsverksamheten har historiskt sett haft en självklar plats i staden, och ska så ha även i framtiden. Det ligger dock inte i kommunens kärnuppdrag att tillhandahålla kommersiella lokaler likt dessa. Speciellt inte då det finns många fastighetsägare som kan och vill driva den här typen av verksamheter på den kommersiella marknaden, en marknad där utbud och efterfrågan styr öppettider och tillgänglighet. En avyttring av stadens saluhallar ska därför ske till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta bedriva saluhallsverksamhet.

Ersättaryttrande gjordes av Fredrik Lindstål (C) enligt följande.

Söderhallarna är en träffpunkt med ett centralt läge på Södermalm som idag är starkt kopplat till maten ett band som borde förstärkas och även knyts till kulturen. Med sin direkta närhet till Medborgarplatsen, Fatbursparken och Björns trädgård har Söders egen saluhall stor potential att bli en naturlig och attraktiv Mötesplats med maten och kulturen i fokus.

Snarare än att fokusera debatten på huvudmannaskapet, d.v.s. vem som ska äga Söderhallarna bör fokus just nu ligga på att hitta en attraktiv inriktning för att göra platsen mer levande. Centerpartiet vill att Söderhallarna ska vara en plats med fokus på mat, möten och kultur och att detta säkras av ägaren – ny som befintlig.

Vi önskar att man lägger lika stor vikt på det man stoppar i kassen som det man vill stoppa i munnen. Vi vill således stärka den verksamhet som finns idag, där restauranger och försäljare delar på ytan, men vi önskar att man planerar ytan så att fler aktörer kan samsas och erbjuda besökare ett större urval. Vi vill se mer av det goda!

Vi vill också att öppettiderna ska vara längre så att Söderhallarna blir en plats som välkomnar alla människor både dag- och kvällstid. Vi föreslår även att man möjliggör för ett alkoholtillstånd som erbjuder småskaliga aktörer att etablera sig såsom svenska vingårdar och lokala microbryggerier.

För att skapa ett bra urval av ekologiska och närodlade produkter kan Söderhallarna exempelvis också kunna fungera som en ”inlämningsplats” för producenter som sedan får hjälp att sälja sina produkter.

För att säkerställa ett dynamiskt urval av aktörer är det av stor vikt att Söderhallarna erbjuder låga trösklar för aktörer som vill etablera sig på platsen, exempelvis småskaliga aktörer som idag fokuserar på streetfood. Detta bör säkerställas på ett sätt som passar en eventuell förändring i ägandeförhållanden.

Vi föreslår också att man skapar förutsättningar för ett kulturinnehåll som ytterligare kan stärka och skapa en dynamisk mötesplats. Detta kan exempelvis ske i såväl samarbete med kulturförvaltningen liksom organisationer, privata aktörer och bokningsbolag.

Genom ökad attraktivitet skapas också en ökad trygghet genom positiva flöden runt Medborgarplatsen som exempelvis Björns trädgård kan bygga vidare på. Platsen upplevs idag som socialt problematisk och otrygg. Genom att attrahera nya sociala flöden som söker sig till platsen för sitt attraktiva innehåll skapas en tryggare stadsmiljö för hela området.

Ersättaryttrande gjordes av Leif Kroon (KD) enligt följande.

Joakim Larsson (M) m.fl. föreslår i en motion att Stockholms stad ska avyttra stadens saluhallar i syfte att förbättra, utveckla och tillgängliggöra dessa.

Jag ansluter mig till (M) förslaget att ge Fastighetsnämnden i uppdrag att avyttra stadens saluhallar (Hötorgshallarna, Östermalmshallarna och Söderhallarna) till aktör(er) som har för avsikt att fortsätta driva saluhalls-verksamhet. I det sammanhanget skall särskilt vikt fästas vid att små handlare fortsatt bereds möjlighet att bedriva sin verksamhet i dessa salu-hallar.

Kristdemokraterna anser inte att en flytt av Söderhallarna till Nya Slussen ska genomföras.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Maria Antonsson (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och ledamoten Jaime Barrios (V) enligt följande.

Stadens äldsta fortfarande existerande saluhall är enligt uppgift Östermalmshallen (invid 1888). Den är inte K-märkt men kulturminnesskyddad och är en av Stockholms finaste tegelbyggnader från sent 1800-tal.

Att som det föreslås i motionen ”avyttra Östermalmshallen till aktörer som har för avsikt att fortsätta driva saluhallsverksamhet” tyder på att man inte tar ansvar för stadens egendom. Det är således en befängd idé, men följer givetvis moderaternas utförsäljningsstrategi för att finansiera skattesänkningar. Utförsäljningen av gemensamt ägda verksamheter har under de borgerliga åren i stadshuset kostat stockholmarna miljontals kronor och är skandalös hantering av skattebetalarnas pengar.